

นิทานสุภาษิตจีน (125)

成语故事 (一百二十五)

นิ ทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในฉบับนี้คือ 百折不挠/百折不撓 bǎi zhé bù náo (ไป เจ้อ บู้ เหน่า) โดย คำว่า 百 bǎi (ไป) แปลว่า ร้อย จำนวนร้อย 折 zhé (เจ้อ) แปลว่า ทำลาย หัก 不 bù (บู) แปลว่า ไม่ ไม่ยอม 挠/撓 náo (เหน่า) แปลว่า งอหรือยอมศิโรราบ แปลโดยรวมว่า ถูกทำลายนับร้อยครั้ง แต่ก็ยังไม่ยอม หรือไม่ระย่อท้อถอย เป็นภาษิตที่อธิบายถึงการทำความดีต้องมีความหนักแน่น แม้นต้องประสบพบกับอุปสรรคนานาประการ แต่ก็ยังตั้งมั่นในอุดมการณ์ ไม่ยอมก้มหัวให้กับความไม่ถูกต้องหรือยอมให้กับผู้มีอิทธิพลมืดทั้งหลาย

(ที่มาภาพ: <https://image.baidu.com/search>)

ราชวงศ์ฮั่น 汉/漢
Hàn (ฮั่น) ปกครองแผ่นดินจีนยาวนานหลายร้อยปี มีอิทธิพลต่อชนชาติจีนมากที่สุดราชวงศ์หนึ่ง คนจีนจึงเรียกตนเองว่าเป็นชนชาติฮั่น ซึ่งปัจจุบันชนชาติฮั่นเป็นชนส่วนมากของประเทศจีน มีประชากรนับพันล้านคน ราชวงศ์ฮั่นแบ่งได้เป็นฮั่นตะวันตกกับฮั่นตะวันออก โดยสุภาษิตคำนี้ได้เกิดขึ้นในยุค

ฮั่นตะวันออก 东汉/東漢 Dōng Hàn (ตงฮั่น) มีบันทึกไว้ว่ามีขุนนางตงจินคนหนึ่งนามว่าเฉียวเสวียน 桥玄/橋玄 Qiáo Xuán เขาเป็นคนที่ยึดมั่นในความถูกต้องยิ่งนักในการทำงานนั้น เขาจะไม่คำนึงถึงเรื่องผลประโยชน์ส่วนตน จึงเป็นที่ไว้วางพระทัยของจักรพรรดิในความถูกต้องของเฉียวเสวียนเป็นที่เลื่องลือไปทั่ว โดยเฉพาะหลังเกิดเหตุการณ์นี้ ในคืนหนึ่ง มีโจรผู้ร้ายสามคนแอบย่องเข้าปล้นบ้าน ขณะนั้นเขากำลังล้มป่วยนอนอยู่บนเตียง เมื่อเหล่าโจรเห็นเฉียวเสวียนนอนป่วยอยู่ก็ได้อีกใจใหญ่ ช่มชู้บังคับให้เขาเอาทรัพย์สินสมบัติออกมาให้ แต่เขาไม่ยอม เหล่าโจรจึงจับเอาตัวลูกชายตัวน้อยของเฉียวเสวียนมาเป็นตัวประกัน แต่เขากลับยังไม่โห่ ลูกชายจากเตียงนอน พร้อมตวาดเสียงดังว่า ข้าเป็นถึงข้าราชการในสำนัก เจ้าบงอาจมาปล้น และจับตัวลูกชายมาข่มขู่ข้าอีก เช่นนี้แล้วจะปล่อยพวกเจ้าไว้ไม่ได้ เสียงของเฉียวเสวียนดังออกไปข้างนอกจนทหารยามได้ยินวิ่งกรูกันเข้ามา แต่เหล่าทหารก็ไม่กล้าทำอะไร เพราะกลัวลูกชายของเฉียวเสวียนจะเป็นอันตราย เฉียวเสวียนจึงตวาดสั่งทหารลงมือจับกุมเหล่าโจร โดยไม่ต้องสนใจความปลอดภัยของลูกชายตน เหล่าทหารจึงกรูกันไปจับโจร เหล่าโจรเห็นท่าไปไม่รอดแน่ จึงสั่งทหารลูกชายเขาทันที แต่พวกโจรก็ถูกจับทั้งหมด และถูกนำไปประหารต่อหน้าสาธารณะชน เพื่อไม่ให้ใครเอาเป็นเยี่ยงอย่าง เรื่องนี้ได้ยินไปถึงราชสำนัก จักรพรรดิชื่นชมเขายิ่งนัก ต่อมาเขาก็นำเสนอนโยบายปราบโจรผู้ร้ายแบบถอนรากถอนโคน ลงโทษอย่างหนัก จึงทำให้บ้านเมืองในยุคนี้ปราศจากโจรผู้ร้ายต่อมาโจโฉ 曹操 Cáocāo (เฉาเซา) ได้ยกย่องเขาว่าเป็นคนดีที่ไม่ยอมศิโรราบต่อเหล่าผู้ร้าย ข้อคิดจากประโยคสุภาษิตนี้

成语比喻：意志坚强，无论受到多少次挫折也不屈服。

成語比喻：意志堅強，無論受到多少次挫折也不屈服。

Chéngyǔ bǐyù: Yìzhì jiānqiáng, wúlùn shòudào duōshǎo cì cuòzhé yě bù qūfú.

เฉิงยฺหวี่ ปี้ยวี่: อี้จื้อ เจียนเฉียง, อู่ลุน ไฉ่เต้า ตัวฉ่าว ซื่อ ชั่วเจ้อ เหย ปู้ ชวีฝู

สุภาษิตเปรียบว่า อุดมการณ์แน่วแน่ไม่ว่าจะพบเจออุปสรรคอันตรายมากมายก็ไม่ยอมโอนอ่อน
ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาษิตนี้ เช่น

当我们遇到困难时，应该百折不挠，不能畏缩不前。

當我們遇到困難時，應該百折不撓，不能畏縮不前。

Dāng wǒmen yù dào kùnnán shí, yīnggāi bǎizhébùnáo, bùnéng wèisuō bù qián.

ดั่ง หว่วเหมิน ยวี่ เต้า คุ่นหนาน ฉือ, อิงโก ไป เจ้อ ปู้ เหนา, ปู้เหมิง เว่ยลั่ว ปู้ เฉียน

เมื่อเราเจอปัญหาอุปสรรค เราควรจะไม่ระย่อทอดถอย ไม่ควรกลัวจนหวั่นไหวไม่กล้าที่จะ
ก้าวไปข้างหน้า

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง